

Jaarverslag 2016

Stichting Biotoopverbetering
Agrarisch Overleg

St. BAO
Bestuur en medewerkers
november 2017

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Colofon.....	2
Werkgebied	2
Voorwoord	3
St. BAO	4
Het bestuur	4
Doelstelling	4
Overgang van Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) naar Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb).....	5
Weidevogelbeheer	7
Uitrijden ruige stalmest	12
Vergoedingen	13
<i>Resultaten</i>	13
TOAN	15
BBL.....	15
Samenwerking.....	16
Bestuursvergaderingen	16
Financieel verslag	16
Bereikbaarheid BAO	16
Lijst afkortingen	17

Colofon

Stichting Biotoopverbetering Agrarisch Overleg

P/a Spochthoornseweg 1

3862 RP Nijkerk

Tel. 033 – 76 30 526

E-mail: info@anvbao.nl

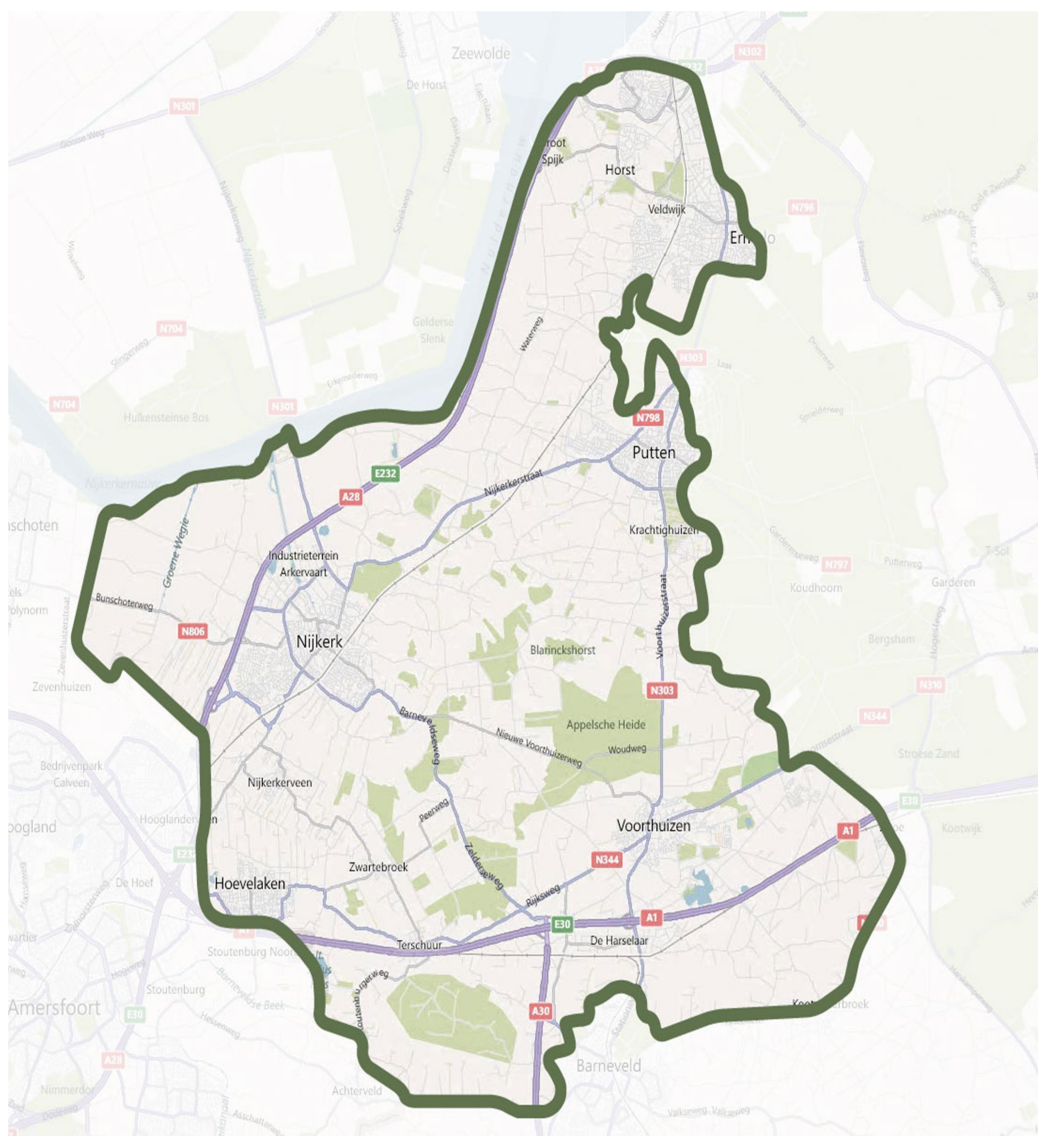
Internet : www.anvbao.nl

Werkgebied

Het werkgebied omvat de volgende gemeenten:

Nijkerk, Putten, Ermelo, en delen van Amersfoort (Stoutenburg) en Barneveld.

figuur 1: Werkgebied st. BAO

Voorwoord

Van de voorzitter.

Met het jaarverslag blikken we terug op de geboekte resultaten en de activiteiten die ontplooid zijn door de Stichting Biotoopverbetering Agrarisch overleg in 2016. Het jaar 2016 was een bewogen jaar voor het agrarisch natuurbeheer.

Het was het jaar waarin de trend helaas doorzet dat het aantal weidevogels afneemt. Dit jaar was het aantal hectare waar een vorm van weidevogelbeheer op zat lager dan eerdere jaren.

Verhoudingsgewijs zijn er wel meer nesten geregistreerd dan eerdere jaren. Omdat er sprake was van meer predatie, was er ook sprake van meer tweede leg.

Het was het jaar waarin wij helaas hebben moeten vaststellen dat de resultaten in het gebied Dasselaar-Ermelo, ondanks de inspanningen van de deelnemers en vrijwilligers tegenvielen en er is besloten de lopende contracten niet meer te verlengen.

Het was het jaar waarin de eerste contracten, afgesloten onder de ANLb, zijn ingegaan. We hebben wat opstartproblemen gekend met de systemen met name aan de kant van RVO, maar na wat extra inspanningen kunnen we concluderen dat het goed gekomen is.

Het was het jaar waarin wij als BAO betrokken zijn bij het realiseren van een particulier weidevogelreservaat in de Arkemheen. De vorming van het reservaat was onderdeel van een omvangrijkere kavelruil. De gronden binnen het reservaat zijn eigendom van agrariërs en een paar particulieren uit de omgeving. Wij zijn als BAO gevraagd om de coördinatie van zowel de inrichting als het beheer op ons te nemen. Een mooie uitdaging waar wij als BAO dan ook mee hebben ingestemd. Op maandag 19 december is deze kavelruil afgesloten met de ondertekening van de laatste ruilakte, zodat wij met elkaar in 2017 aan de slag kunnen met de inrichting van het weidevogelreservaat.

Het was het jaar waarin Wouter Bouw te kennen heeft gegeven dat hij gaat stoppen met zijn werkzaamheden voor de BAO. Wouter heeft zich jaren lang met veel toewijding ingezet voor de BAO en daar wil ik hem hierbij nogmaals voor bedanken.

Sam Gerssen,

Voorzitter

St. BAO

De Stichting Biotoopverbetering Agrarisch Overleg (hierna te noemen St. BAO) is in 1996 opgericht door de WBE Nijkerk. Met GLTO Nijkerk is een samenwerkingsovereenkomst gesloten en in 2004 zijn hier de GLTO Putten en Ermelo bijgekomen. De GLTO's dragen momenteel de naam LTO Noord Veluwe-land.

Het secretariaat van de St. BAO is gevestigd aan de Spochthoornseweg 1 te Nijkerk.

Het bestuur

Het bestuur bestaat uit:

Voorzitter:	Dhr. S. Gerssen
Secretaris:	Dhr. K. van 't Klooster
Penningmeester (en namens de WBE):	Dhr. K. van Ramshorst
Lid (namens LTO):	Dhr. A. van Kempen

De BAO heeft vier professionele projectmedewerkers tot haar beschikking:

Beleidsmedewerker:	Dhr. G. Aalten
Adviseur:	Dhr. W. Bouw
Secretaris/(weidevogel)coördinator:	Dhr. P. van de Veen
Financieel medewerker:	Dhr. P. van Valkengoed
Administratieve ondersteuning:	Mevr. A. van de Beek

Doelstelling

De St. BAO heeft als doelstelling:

Het beheren, onderhouden en ontwikkelen van (nieuwe) natuur en landschap.

De St. BAO tracht verbeteringen aan te brengen in de biotoop ten behoeve van het agrarisch bedrijfsleven, ondermeer door middel van jacht, wildbeheer en schadebestrijding. Zij volgt het natuurbeleid van de verschillende overheden in het algemeen op de voet en de daaruit voortvloeiende regelingen ten behoeve van het agrarisch natuurbeheer en de Flora en Fauna in het bijzonder.

In hoofdlijnen bestaan de werkzaamheden uit:

- het behouden, verbeteren en aanleggen van landschapselementen;
- het opstellen en uitvoeren van plannen en projecten (waaronder het maken van begrotingen, het aanvragen van subsidies, overleg met overheden enz.) voor een collectief weidevogelbeheer en een collectief ganzenbeheer in de polder Arkemheen te Nijkerk en Putten en het gebied Dasselaar te Putten en Ermelo;
- het volgen van de ontwikkelingen en het gevraagd en ongevraagd adviseren over een collectief landschapsbeheer.

Overgang van Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) naar Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)

Het 6-jarig weidevogelcollectief in Arkemheen (de Putterpolder, de Nijkerkerpolder en de Achterhoek-Veenhuis) dat op 1 januari 2010 gestart is liep eind 2015 af. Vanaf 1 januari 2016 zijn de nieuwe contracten afgesloten onder de ANLb. De beheervergoeding wordt aangevraagd door collectieven. Dat zijn gecertificeerde samenwerkingsverbanden van boeren en grondgebruikers. De St. BAO maakt onderdeel uit van Coöperatief Agrarisch Natuur Collectief Veluwe U.A (hierna te noemen Collectief). Via dit Collectief wordt de beheervergoeding voor de deelnemers aangevraagd bij de Provincie Gelderland en wordt de uitbetaling richting de deelnemers geregeld. De 126 deelnemers van de ANLb hebben 1129 hectare (dit is inclusief 290,37 ha ruige mest) aan weidevogelbeheer en landschapsbeheer afgesloten, verdeeld over 1000 beheereenheden. Voor de ANLb is daar een bedrag van € 468.225 mee gemoeid (Achterhoek/Veenhuis € 37.934, Groene Vallei Lint € 57.553, Nijkerkerpolder € 195.714 en Putterpolder € 177.024)

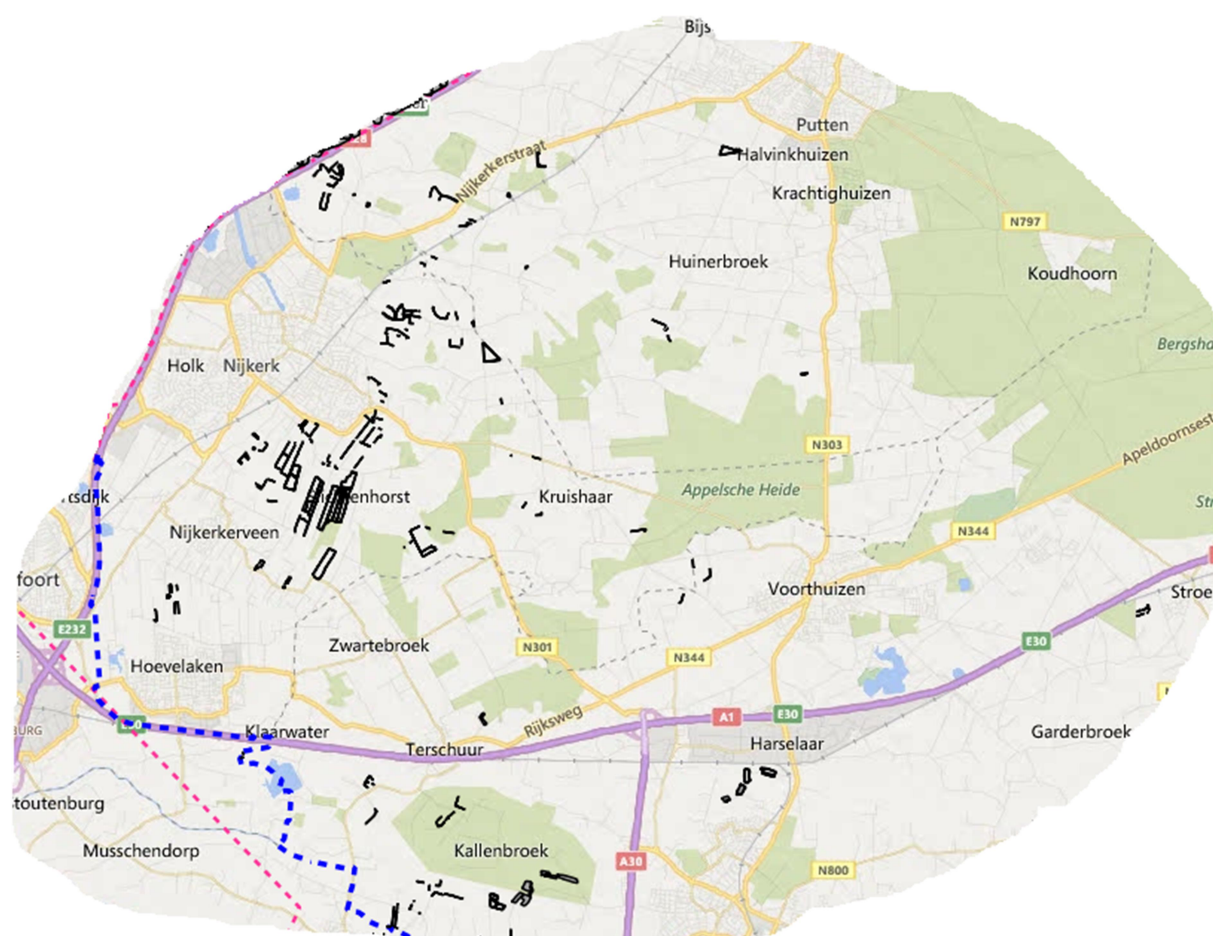
Daarnaast zijn er nog een aantal deelnemers met een SNL contract. In figuur 2,3 en 4 zijn de mozaïekkaarten te vinden met de verschillende afgesloten pakketten.

figuur 2: Mozaïekkaart weidevogelbeheer Arkemheen (Nijkerkerpolder en Putterpolder) 2016

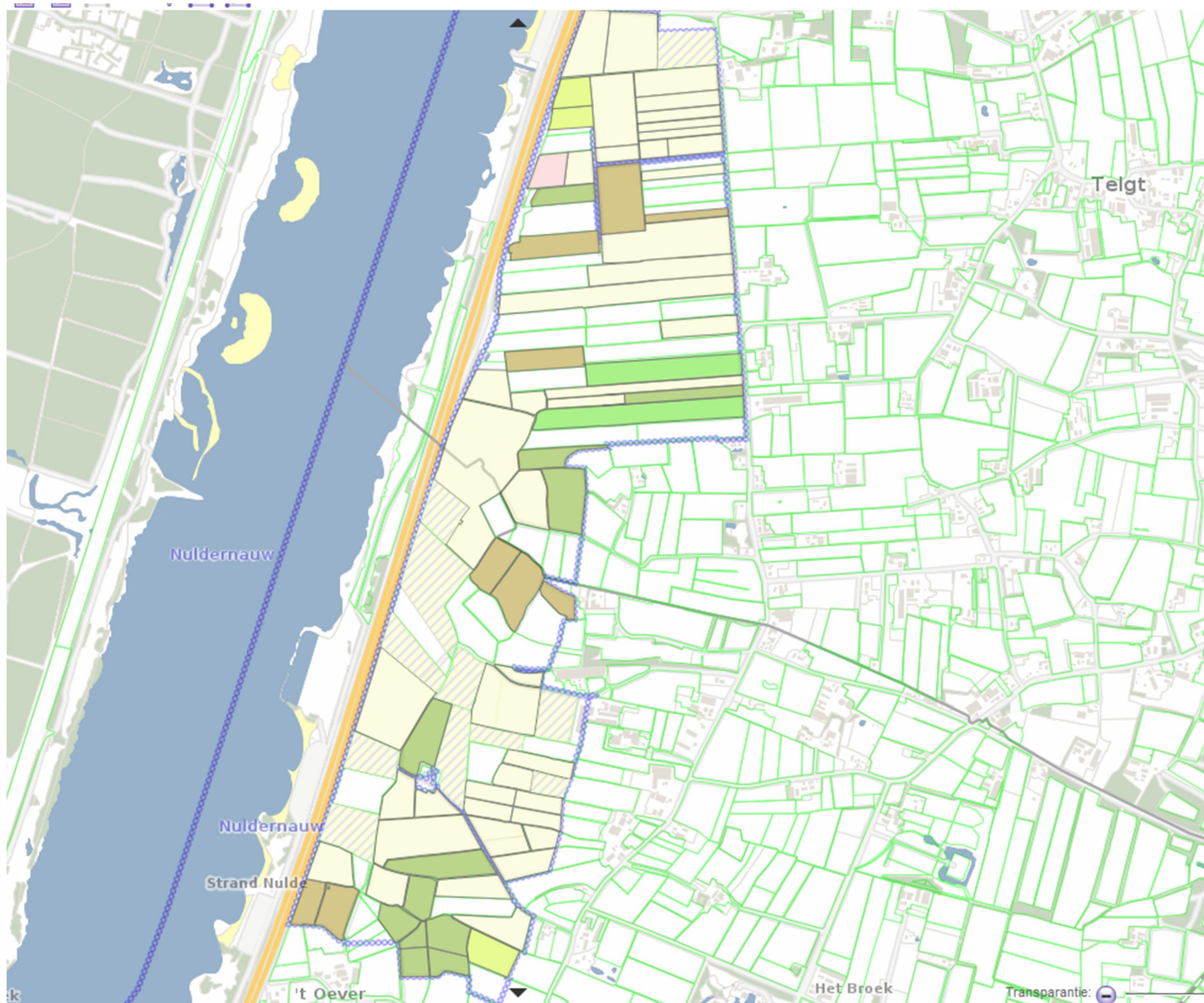

figuur 3: Mozaïekkaart weidevogelbeheer Arkemheen (Achterhoek-Veenhuis) 2016

figuur 4: Mozaïekkaart Groene Vallei Lint

Op 1 januari 2011 is gestart met een 6-jarig weidevogelcollectief in het gebied Dasselaar (Ermelo) als opvolger van het oude weidevogelcollectief uit de (P)SAN 2005 t/m 2010. In totaal nemen 20 agrariërs deel aan dit collectief en beheren ze 153 ha met een totale beheervergoeding (exclusief de vergoeding voor ruige stalmest) van € 40.342. Helaas hebben we moeten vaststellen dat de resultaten in dit gebied, ondanks de inspanningen van de deelnemers en vrijwilligers tegenvielen. Er is besloten de lopende contracten niet meer te verlengen. Dit heeft tot gevolg dat op dit gebied met ingang van 2017 geen weidevogelbeheerpakketten meer rusten. In figuur 5 is de mozaïekkaart hiervan weergegeven.

figuur 5: Mozaïekkaart weidevogelgebied Dasselaar-Ermelo 2016

Weidevogelbeheer

In Tabel 1 t/m 5 op de volgende bladzijden is een specificatie van de afgesloten weidevogelpakketten en landschapselementen te vinden voor de verschillende gebieden met betrekking tot de ANLb voor het jaar 2016. Voor het gebied Dasselaar-Ermelo betreft het de SNL voor 2016.

Tabel 1: Afgesloten weidevogelpakketten in gebied Arkemheen, gebied 1 Putterpolder (PP) voor het jaar 2016

Werkgebied	Putterpolder	
Beheerpakketgroep	Beheerpakket	Totaal
extensief beweide grasland	1 april / 15 juni, min. 1 tot max. 3 GVE	4,73
grasland met rustperiode	1 april - 1 juni	32,62
	1 april - 8 juni	35,23
	1 april - 15 juni	40,23
	1 april – 22 juni	0,78
Totaal grasland met rustperiode		108,86
kruidenrijk grasland	1 april - 15 juni	65,48
	1 april - 22 juni	5,04
	rand klasse A	1,27
Totaal kruidenrijk grasland		71,79
legselbeheer	nesten beschermen op grasland > 75 legsels per 100 ha	128,09
Eindtotaal		313,47

Tabel 2: Afgesloten weidevogelpakketten in gebied Arkemheen, gebied 2: Nijkerkerpolder (NP) voor het jaar 2016

Werkgebied	Nijkerkerpolder	
Beheerpakketgroep	Beheerpakket	Totaal
extensief beweide grasland	1 april / 15 juni, min. 1 tot max. 3 GVE	11,23
grasland met rustperiode	1 april - 1 juni	31,28
	1 april - 8 juni	24,15
	1 april - 15 juni	42,26
Totaal grasland met rustperiode		97,69
kruidenrijk grasland	1 april - 15 juni	75,47
legselbeheer	nesten beschermen op grasland > 75 legsels per 100 ha	274,04
Eindtotaal		458,43

Tabel 3: Afgesloten weidevogelpakketten en landschapselementen in gebied 3 Achterhoek-Veenhuis (AV) voor het jaar 2016

Werkgebied	Achterhoek-Veenhuis
Beheerpakket	Totaal
1 april - 15 juni	4,45
1 april - 8 juni	0,93
elzensingel > 50 - 75% bedekking jaarlijks beheer + periodiek beheer 7e of 14 e jaar bij cyclus 21 jaar	0,005
elzensingel > 75% bedekking jaarlijks beheer + periodiek beheer 7e of 14 e jaar bij cyclus 21 jaar	0,11
elzensingel 30 - 50% bedekking jaarlijks beheer + periodiek beheer 7e of 14 e jaar bij cyclus 21 jaar	0,02
grote poel, 75 - 100% schonen	0,15
hakhoutbosje met snelgroeïende soorten jaarlijks beheer + eindkap (cyclus 10 jaar)	0,51
hoogstamboomgaard	0,24
houtwal en houtsingel jaarlijks beheer	0,13
houtwal en houtsingel jaarlijks beheer + eindkap cyclus 10 jaar	0,13
knotbomenrij diameter 20-60 cm (1 keer knotten in beheerperiode) (cyclus 5 jaar)	0,18

nesten beschermen op bouwland 50-75 legsels per 100 ha	43,67
nesten beschermen op grasland 50-75 legsels per 100 ha	131,30
Akkerrand op zand	3,04
Eindtotaal	184,865

Tabel 4: Afgesloten botanisch beheer en landschapselementen in gebied Groene Vallei Lint voor het jaar 2016

Werkgebied	Groene Vallei Lint
Beheerpakket	Totaal
3 van de 6 jaar graan	1,48
beheer elke 2 a 3 jaar	0,0229
beheer jaarlijks	0,0071
bossingel en bosje jaarlijks beheer	0,3782
botanisch hooiland	2,0839
botanisch waardevolle hooilandrand	1,2802
botanisch waardevolle weiderand	4,611
elzensingel > 50 - 75% bedekking jaarlijks beheer + periodiek beheer 7e of 14 e jaar bij cyclus 21 jaar	0,1328
elzensingel >75% bedekking jaarlijks beheer + eindkap 21 jaar	0,0026
elzensingel >75% bedekking jaarlijks beheer + periodiek beheer 7e of 14 e jaar bij cyclus 21 jaar	1,1423
elzensingel 30 - 50% bedekking jaarlijks beheer + periodiek beheer 7e of 14 e jaar bij cyclus 21 jaar	0,017
grote poel, 75 - 100% schonen	0,0889
hakhoutbosje met langzaamgroeiende soorten jaarlijks beheer	2,463
hakhoutbosje met langzaamgroeiende soorten jaarlijks beheer + eindkap (cyclus 15 jaar)	0,1409
hakhoutbosje met snelgroeiende soorten jaarlijks beheer	0,5911
hakhoutbosje met snelgroeiende soorten jaarlijks beheer + eindkap (cyclus 10 jaar)	1,9348
hoogstamboomgaard	2,2315
houtwal en houtsingel jaarlijks beheer	3,9633
kleine poel, 75 - 100% schonen	0,0377
knotbomenrij diameter < 20 cm (1 keer knotten in beheerperiode) (cyclus 5 jaar)	0,1184
knotbomenrij diameter > 60 cm (1 keer knotten in beheerperiode) (cyclus 5 jaar)	0,0095
knotbomenrij diameter 20-60 cm (1 keer knotten in beheerperiode) (cyclus 5 jaar)	0,5812

knotbomenrij diameter 20-60 cm (2 keer knotten in beheerperiode) (cyclus 5 jaar)	0,0119
zand	0,5919
Eindtotaal	23,9223

Tabel 5: Afgesloten weidevogelpakketten in gebied Dasselaar-Ermelo voor het jaar 2016

Werkgebied	Dasselaar- Ermelo	
Beheerpakketgroep	Beheerpakket	Totaal
extensief beweid grasland	1 april / 15 juni, min. 1 tot max. 3 GVE	1,27
grasland met rustperiode	1 april - 1 juni	3,79
	1 april - 8 juni	8,91
	1 april - 15 juni	18,31
Totaal grasland met rustperiode		31,01
kruidenrijk grasland	1 april - 15 juni	16,37
legselbeheer	nesten beschermen op grasland 50-75 broedparen per 100 ha	85,87
legselbeheer op bouwland		18,19
Totaal legselbeheer		104,06
Eindtotaal		152,71

Uitrijden ruige stalmest

In 2016 heeft de St. BAO 123 keer een melding van het uitrijden van ruige stalmest gedaan voor de deelnemers aan de weidevogelcollectieven Arkemheen en Dasselaar-Ermelo. Voor enkele deelnemers is dit meerdere malen gedaan omdat de ruige mest op meerdere tijdstippen in het jaar is uitgereden. Het jaar 2016 was voor het Collectief het eerste jaar waarover zij de betalingen verzorgde. De betalingen hebben plaatsgevonden halverwege 2017. In totaal is er 406 ha ruige mest uitgereden.

Ruige stalmest is een verrijking van het bodemleven. Daarnaast fungeert het als bron van voedsel voor de weidevogels.

Vergoedingen

Met de komst van de ANLb brengt de St. BAO geen rechtstreekse jaarlijkse vergoeding meer in rekening bij de deelnemers. De St. BAO ontvangt een vergoeding voor administratiekosten, ondersteuning en begeleiding via het Collectief. Van het door de Provincie Gelderland beschikbaar gestelde subsidiebedrag mag maximaal 20% gebruikt worden voor overheadkosten.

Resultaten

Onder coördinatie van de St. BAO werd de in het weidevogelcollectief ingebrachte grond geïnventariseerd en geregistreerd op de aanwezigheid van nesten. Behalve op de percelen met een rustperiode van 8 juni of later (uitgesteld maaibeheer) zijn de nesten gemarkeerd met twee stokken, zodat de gebruiker tijdens de werkzaamheden deze nesten kon sparen. De telling is tot stand gekomen volgens de SOVON-methode.

Het aantal vrijwillige nestbeschermers bedraagt circa 100 personen. Deze komen voort uit de volgende groeperingen: IVN Nijkerk, Vanellus Vanellus, WBE Nijkerk e.o., Jachtvereniging Bonte Poort en enkele individuele deelnemers.

In tabel 6 zijn de resultaten weergegeven van het aantal nesten gevonden in Arkemheen. Er zijn in totaal 1824 nesten geïnventariseerd.

tabel 6: resultaten aantal nesten Arkemheen

		Vogelsoort											
Gebied	Beheer pakket	Kievit	Grutto	Ture-luur	Schol-ekster	Krak-eend	Kuif-eend	Leeuwe-rik	Gras-pieper	Slob-eend	Water-snip	Overige	Eind-totaal
1 Putter-polder 333,62 ha	Geen	8	3	1				1					13
	extensief	5				1	1						7
	Legselbeheer	16	15	6		3	2	3	1	1			47
	1 juni	6	2	3	2				1				14
	8 juni	10	3	1			3	2	2	2			23
	15 juni	14	7	9		3		2	3	1		1	40
	22 juni	3	1										4
	Kruidenrijk	27	23	20		2	3	2	2	1			80
	SBB	55	17	2	2					1			77
Totaal 1		144	71	42	4	9	9	10	9	6		1	305
2 Nijkerker-polder 537,06 ha	Geen	152	103	57	2	13	6	18	8	6			365
	extensief	6	6	1		1			1				15
	Legselbeheer	131	96	61	5	11	4	19	14	7			348
	1 juni	23	22	13	1	4	3	1	2				69
	8 juni	20	15	5		2		3	3	1			49
	15 juni	42	37	23	1	2	2	9	6			1	123
	22 juni	1	1										2
	Kruidenrijk	46	18	13	2	4	1	7	4	2			97
	S.B.B.	71	51	32		5		6	2	6	2		175
Totaal 2		492	349	205	11	42	16	63	40	22	2	1	1243
3 Achter-hoek/Veen-huis	Geen	10			1								11
	Maïs Legsel	135	1	2	31	2				1			172
	Legselbeheer	29	13	13	2	4		3	7	2			73

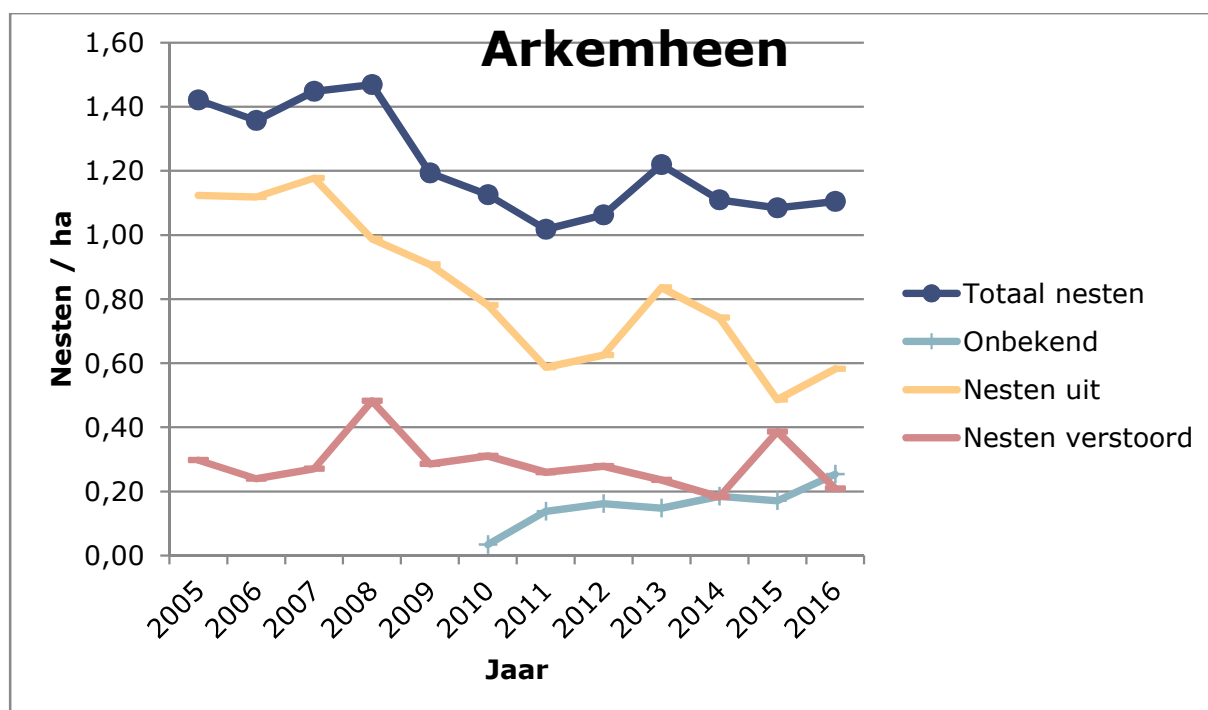

200,59 ha	8 juni		2		1			1				4
	15 juni	3	10	2				1				16
Totaal 3		177	26	17	35	6		4	8	3		276
Eindtotaal 1071 ha		813	446	264	50	57	25	77	57	31	2	1.824

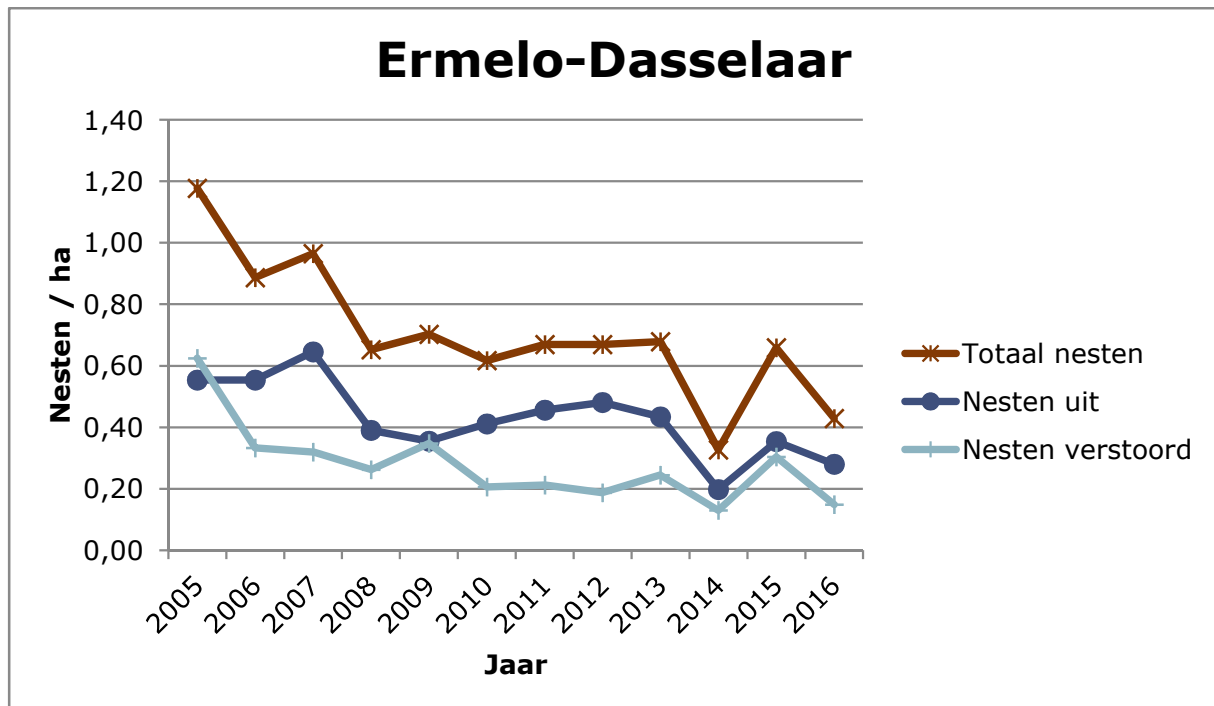
In onderstaande tabel zijn de resultaten van gebied Dasselaar-Ermelo weergegeven. Het gebied is 153 ha groot.

Dasselaar-Ermelo	Kievit	Grutto	Tureluur	Scholekster	Overige	Totaal
Nesten	54	6	3	6	0	69
Uit	34	4	3	4	0	45
Niet uit	20	2	0	2	0	24
Totaal	54	6	3	6	0	69

Bovenstaande resultaten zijn in onderstaande grafieken weergegeven.

Grafiek 1: Verloop aantal nest gebied Arkemheen over de jaren 2005 t/m 2016

Grafiek 1: Verloop aantal nest gebied Ermelo-Dasselaar over de jaren 2005 t/m 2016.

SKNL

In 2016 heeft voor 1 deelnemer in het kader van de Subsidie Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap (SKNL) de inrichting plaatsgevonden en is de vaststelling daarvan aangevraagd en goedgekeurd. Tevens is het beheer aangevraagd en de daarvoor benodigde certificering afgerond. Er heeft een functieverandering plaatsgevonden naar nieuwe natuur, te weten vochtig weidevogelgrasland (pakketcode N13.01). Voor de grond die de Stichting BAO in eigendom heeft, heeft in 2016 een zelfde traject plaatsgevonden.

TOAN

In 2016 zijn er geen TOAN (Tijdelijke Overbruggingsubsidie Agrarisch Natuurbeheer) aanvragen gedaan.

BBL

De stichting BAO heeft in 2016 de in het weidevogelgebied liggende BBL percelen mogen onderverhuren aan diverse pachters. Via geliberaliseerde pacht met een looptijd van 1 januari t/m 31 december is in totaal 94,3 ha aan 28 deelnemers (gemiddeld 3,37 ha per deelnemer) verhuurd. De pachter conformeert zich aan de verplichting tot het afsluiten van een weidevogelpakket, met een rustperiode van 1 april tot 1 juni, 8 juni of 15 juni. Tevens mocht op een aantal percelen liggend in het begrensde particulier weidevogelreservaat geen mest worden uitgereden. Hiermee heeft de gebiedscoördinator een belangrijk instrument in handen om het zogenaamde mozaïekbeheer op deze gronden zo efficiënt mogelijk toe te kunnen passen.

Samenwerking

De stichting BAO werkt samen met andere agrarische natuurverenigingen, DLG, RVO, Gemeenten (Barneveld, Ermelo, Nijkerk en Putten), IVN, LBG, LTO Noord, ANV Randmeerkust, ANV VIJZ, ANV het binnenveld, ANV Vallei Horstee, NM, Provincie Gelderland, SBB, Vanellus Vanellus, Waterschap Veluwe en Vallei en Eem, SCAN en WBE Nijkerk e.o.

Bestuursvergaderingen

Het breed bestuurlijk overleg van de BAO kwam in 2016 drietal keer bijeen. Hierbij waren het bestuur, de adviseur en medewerkers aanwezig. Enkele malen kwam het bestuur met de beleidsmedewerker Gert Aalten bijeen. Ook zijn er maandelijks werkoverleggen geweest om de dagelijkse werkzaamheden te bespreken. Zo nodig werden hierbij deskundigen ter ondersteuning uitgenodigd. Alle vergaderingen en besprekingen zijn genotuleerd.

Financieel verslag

De financiële jaarrekening 2016 is voorgelegd aan Alfa Accountants te Nijkerk. Alfa Accountants heeft voor 2016 een samenstellingsverklaring afgegeven.

Bereikbaarheid BAO

Per 1 januari 2012 is het bureau van de stichting BAO gevestigd in het bakhuis aan de Spochthoornseweg 1 te Nijkerk. Iedere donderdagmorgen is de stichting bereikbaar van 10.00 tot 12.00 uur. Tevens kan het antwoordapparaat ingesproken worden of een e-mail worden gestuurd.

Het bestuur en medewerkers BAO.

Lijst afkortingen

ANV	Agrarische Natuur Vereniging	LTO	Land- en Tuinbouw Organisatie
BAO	Biotoopverbetering Agrarisch Overleg	NM	NatuurMonumenten
BBL	Bureau Beheer Landbouwgronden	PSAN	Provinciale Subsidie Agrarisch Natuurbeheer
DLG	Dienst Landelijk Gebied	PSN	Provinciale Subsidie Natuurbeheer
DR	Dienst Regelingen	SBB	StaatsBosBeheer
GLTO	Gelderse Land- en Tuinbouw Organisatie	SNL	Subsidieregeling Natuur en Landschap
IVN	Instituut voor Natuur en Milieueducatie	SOVON	Vereniging Vogelonderzoek Nederland
KNJV	Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging	SVGV	Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei
LBN	LandschapsBeheer Nederland	WBE	WildBeheerEenheid
LNV	Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit		

